

2. Безпека життєдіяльності та охорони праці: підручник / [В. В. Сокурєнко, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін.]; за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 308 с.
3. Тишков С.В., Алабердєєв Р. Р., Латів Ю.В. Відділ по боротьбі з розкраданнями соціалістичної власності. БХСС БЕЗ що це. Завдання підрозділів економічної безпеки. URL: <https://zohenko.ru/uk/otdel-po-borbe-s-hishcheniyami-socialisti-cheskoj-sobstvennosti-bhss-bep-chto.html>
4. Про реорганізацію служби боротьби з розкраданням соціалістичної власності: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 02.09.1991 р. № 378.
5. Про затвердження Положення про Державну службу боротьби з економічною злочинністю: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 1993 р. № 510. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/kmp93510?an=17&ed=1993_07_05
6. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28 січня 2021 року № 1150-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20/ed20210128>.
7. Новостворене Бюро економічної безпеки: чого очікувати. URL: <https://izbirkom.org.ua/publications/tsentr-publichnykh-rassledovanii-32/2022>.
8. Протидія економічній злочинності: дещо про причини її фактичного згорання в Україні (частина друга). URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/protydiya-ekonomichnij-zlochynnosti-deshho-pro-prychyny-yiyi-faktychnogo-zgortannya-v-ukrayini-chastyna-druga>

УДК 339.17:33.342.9.

Нагалья Опанасівна КОЛОМІЄЦЬ,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва та біржової діяльності
Державного біотехнологічного університету (м. Харків);
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7421-5985>;*

Мурат Абдікасович САДИКОВ,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри правового забезпечення господарської
діяльності та фінансової безпеки факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1249-2359>*

РОЛЬ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БОРОТЬБІ З КОРУПЦІЄЮ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

За останні роки біржова діяльність зазнала значних змін. В умовах комп'ютеризації про угоди сторони мають більше часу для збирання відомостей про приголомшливу угоду. Брокери домовляються усно про можливу угоду, це має як позитивні, так і негативні наслідки.

Зараз торги переважно проходять в електронному вигляді з використанням спеціалізованих програм. Брокери у своїх інтересах чи інтересах клієнтів виставляють у торгові системи заявки на купівлю чи продаж біржових товарів. Ці заявки задовольняються зустрічними заявками інших торговців. Біржа веде облік виконаних угод, реалізує, організує та гарантує розрахунки, забезпечує механізм взаємодії між покупцем та продавцем.

Суб'єкти економічного процесу не мають рівних можливостей у використанні ринкових інструментів у біржовій торгівлі. Зазвичай, торгівля ведеться стандартними контрактами чи партіями (лотами), розмір яких регламентують нормативні документи біржі. Великі підприємства, і природні монополісти мають низку переваг, перед середніми і дрібними бізнес структурами. Великі гравці, що мають частку акції держави до біржової торгівлі, ставляться з побоюванням, оскільки їхня діяльність контролюється Національною комісією з регулювання фінансових послуг, Торговельно -промисловою палатою, Державною податковою службою та ін.

За даними Антимонопольного комітету України від 20% до 30% акції великих стратегічних державних підприємств мають бути у власності держави.

Більше того, відомо, що практично всі стратегічні галузі та ключові сфери (енергетична, вугледобувна, металургійна, машинобудування, аграрна, переробна) приватизована олігархами, і яка частка доходу від біржової діяльності йде до скарбниці, невідомо.

Відомо, що в деяких країнах ОПЕК, благополуччя народу в загальній масі пояснювалися з використанням 95% доходу від продажу нафти та газу для загальнодержавного розвитку.

Конституційно ми заявляємо надра і земля є всенародним надбанням, а результатами користуються олігархи, держслужбовці, банкіри та прихильні до них особи, нова спільність людей в українській реалії. Український олігархат на світових біржах беруть участь дуже обережно, дотримуючись значної частини акції своїх підприємств на європейських біржах.

Більшість великих українських підприємств, виступають основними портфельними інвесторами всіх значних стартапів *Київ IT and crypto hub*, який з 2021 року народжує по одному-два мільярдери на рік. Але іноземний капітал, що має 65% частку в корпоративному секторі України, проте на 80% з них (акцій), що перебувають у вільному обігу на європейських та американських майданчиках, не контролюється окремими людьми чи групою пов'язаних осіб.

Інша ситуація з фінансово-банківським сектором країни: 80% сукупного капіталу банківської системи України належить фінансовим групам із Британії, Німеччини, Росії, Казахстану, Китаю та США.

І це природно, оскільки після націоналізації 75% банківського сектора України під час кризи 2014-2015 років більшість держбанків, за винятком державного експортно-імпортного банку України, були продані у 3-5 разів дорожче, ніж дісталися бюджету.

Методологія оцінки діяльності органів боротьби з корупцією поки що до кінця не розроблена. У будь-якому разі вона має враховувати специфіку держави та конкретного антикорупційного органу. Необхідно, щоб ретельно були продумані як кількісні (наприклад дані статистики та опитувань громадської думки), так і якісні критерії такої оцінки (наприклад, огляди та оцінки експертів).

Дані статистики (кількість скарг, що надійшли до установи, кількість справ відкритих та завершених, кількість винесених вироків, заходів адміністративного впливу, кількість прийнятих інструкцій або рекомендацій, кількість розроблених чи прийнятих законопроектів) є об'єктивним показником та цінним джерелом інформації. Проте в оцінці цієї інформації має бути присутнім зерно здорового скептицизму, оскільки сама по собі статистика нічого не говорить про якість державного управління та правосуддя в країні. Таким чином, необхідно вивчати кількісні індикатори разом із результатами моніторингу, який проводять міжнародні організації, такі як Група держав проти корупції (ГРЕКО) Ради Європи та ОЕСР.

Список бібліографічних посилань

1. Біржова угода // <https://ua.wikipedia.org/wiki>.
3. Спеціалізовані інститути боротьби з корупцією: Огляд моделей Організація економічного співробітництва та розвитку Мережа боротьби з корупцією для країн Східної Європи та Центральної Азії // <https://www.oecd.org/corruption/actn>

УДК 316.32:338.245.2

Сергій Петрович МАТВЕЄВ,

кандидат економічних наук,

старший викладач кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ.

ВОЄННО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Проблема війни та миру, при наявності міжнародних воєнно-політичних блоків з різними геополітичними інтересами, була та остається найгострішою глобальною проблемою сучасності.

В умовах реальної воєнної загрози і одночасного реформування оборонної системи України, кількісного зростання збройних сил, відказ від призовів на строкову службу, розгортання сил територіальної оборони виникає необхідність в ретельній оцінці воєнно-політичним керівництвом ситуації та стану воєнної організації держави, щоб уникнути